

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 680
van **KOEN DANIËLS**
datum: 25 mei 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Zelf- en sneltesten - Uitrol

In de aanpak van COVID-19 vormt testen naast vaccineren een belangrijke verdedigingslijn. De PCR-test die afgenomen dient te worden door medisch geschoold personeel en onderzocht dient te worden in een labo was lange tijd de enige test die werd afgenomen als zogenaamde gouden standaard.

Nog niet zo lang kunnen er ook sneltesten worden ingezet en sinds eind maart zijn ook zelftesten mogelijk omdat de afname niet langer door medisch geschoold personeel moet gebeuren. Zowel het bedrijfsleven, het onderwijs als de residentiële voorzieningen kunnen en zullen er gebruik van maken.

De Vlaamse overheid is op 13 januari gestart met een sneltestenbeleid bij essentiële bedrijven. Er waren in een eerste fase 40.000 testen beschikbaar voor 20.000 werknemers van een 50-tal bedrijven. Het ging dan om bedrijven in bijvoorbeeld de elektriciteitssector, kernenergie, de havens, de farmaceutische sector, de (petro)chemische sector en de voedingsindustrie. De testen werden gebruikt voor werknemers in kritische functies die een hoogrisico-contact hadden. De bedrijven krijgen die sneltesten gratis van de Vlaamse overheid. Bedrijven waar telewerken niet mogelijk is, hebben tot mei wekelijks recht op twee gratis antigeentests per personeelslid. Dat meldde de federale minister van Volksgezondheid. Maar de kosten voor de bedrijfsarts moeten ze wel zelf betalen. Antigeentesten zijn echter geen zelftesten, maar sneltesten die ook door mensen worden afgenomen die geen arts zijn maar wel over voldoende kwalificaties beschikken. Het gaat dan om bijvoorbeeld zorgpersoneel, ambulanciers, apothekers, vrijwilligers van het Rode Kruis, vroedvrouwen, logopedisten, kinesisten en laatstejaarsstudenten verpleegkunde of geneeskunde. Niet enkel de bedrijfsarts kan deze tests dus afnemen. De kosten daarvoor moet het bedrijf in kwestie wel zelf dragen: de overheid betaalt de kosten van de bedrijfsarts niet terug.

Voor onderwijs alleen al zijn er 600.000 testen per week aangekondigd, waarvan 400.000 voor het leerplichtonderwijs en 200.000 voor de andere niveaus. Omwille van deze aantallen in verschillende sectoren, heeft de minister, bevoegd voor welzijn en volksgezondheid, een raamovereenkomst gesloten.

Tijdens de commissievergadering van 20 april jl. deelde de minister onder andere het volgende mee over de sneltesten: "De raamovereenkomst voor de aankoop van zelftesten is gepubliceerd. De limietdatum voor ontvangst van de offertes is 16 april 2021. Men schat in dat een eerste deel zelftesten vanaf mei beschikbaar kan zijn. De zelftesten die

aangekocht worden door de Vlaamse overheid, zullen worden ingezet in het onderwijs, de kinderopvang en een aantal diensten van de Vlaamse overheid.”

1. Als bedrijven zelf de kosten van de afname van sneltesten of de afname en het labo-onderzoek van zelftesten moeten dragen omdat hun externe dienst voor preventie en bescherming op het werk dat integraal doorrekent, zal dit dan geen rem zetten op het uitvoeren van dergelijke testen?
2. Hoeveel sneltesten zal de minister nog ter beschikking stellen voor bedrijven, en voor welke bedrijven?
3. Welk beleid wil de minister voeren om ervoor te zorgen dat bedrijven effectief, regelmatig en preventief voldoende testen afnemen bij hun personeel?
4. Is het eerste deel van zelftesten intussen al beschikbaar en geleverd? Zo ja, hoeveel worden er op welke datum geleverd en voor welke sectoren, zowel in de bedrijfswereld als het onderwijs, voorzieningen, ...?
5. Op welke manier zal de minister de verdeling van de verschillende testen uitwerken én erop toezien dat er effectief en herhaaldelijk wordt getest om op die manier asymptomatische verspreiders te kunnen detecteren?
6. Zal het gebruik van sneltesten in collectiviteiten worden aangemoedigd om op die manier meer bezoek mogelijk te maken?

ANTWOORD

op vraag nr. 680 van 25 mei 2021

van **KOEN DANIËLS**

Ik zal eerst het onderscheid duiden tussen de verschillende soorten testen enerzijds, en de verschillende projecten – Vlaams en federaal – waarvoor ze werden aangekocht en worden ingezet anderzijds.

Snelle antigeentesten zijn sinds het najaar vorig jaar op de markt; de Vlaamse overheid is toen overgegaan tot de aankoop van 1,1 miljoen testen voor gebruik in de zorg, het onderwijs en essentiële bedrijven. In die verschillende sectoren werden hiervoor specifieke projecten opgezet. Daarnaast beschikt ook de federale overheid over meer dan 1 miljoen sneltesten, die inderdaad deels werden ter beschikking gesteld van bedrijven uit risicosectoren voor repetitief testen van medewerkers in niet-telewerkbare functies. Deze sneltesten moeten, zoals u ook aangeeft, steeds worden afgenomen door iemand die hiervoor opgeleid is. In principe is dit een verpleegkundige handeling, maar er werd hiervoor een tijdelijke uitzondering voorzien zodat ook andere medisch geschoolden mits aangepaste opleiding dit kunnen afnemen.

Zelftesten daarentegen zijn in ons land pas recent toegelaten (sinds Pasen). In feite zijn dit vergelijkbare testen als de snelle antigeentesten, die werken op basis van hetzelfde principe, maar die een persoon bij zichzelf kan afnemen en zelf uitvoeren, onder andere omdat een nasale afname volstaat (in plaats van de klassieke diepe neuswisser). Het voordeel van de inzet van zelftesten is dan ook dat hier geen afname door een professional, noch labo-analyse meer nodig is, waardoor het gebruik ervan makkelijk, snel en relatief goedkoop is. Het nadeel is dan weer dat ze minder betrouwbaar zijn, en zowel vals positieve als vals negatieve resultaten kunnen geven. Een positief resultaat moet dan ook steeds bevestigd worden door een PCR-test, terwijl een negatief resultaat geen vrijgeleide mag zijn voor versoepeling van bepaalde maatregelen, zoals afstand houden en mondmaskerplicht. Van deze zelftesten heeft de Vlaamse overheid er momenteel 1.474.695 besteld.

1. Uit onze ervaring met het pilootproject waarbij sneltesten konden worden ingezet voor kritische functies in essentiële bedrijven hebben we gemerkt dat naast de organisatorische complexiteit ook de meerkost die de inzet van de externe diensten betekent een hinderpaal is voor gebruik van deze testen in bedrijven. Ook in het kader van het repetitief testen, waarbij bedrijven werknemers die niet kunnen thuiswerken in risicosectoren 2 keer per week kunnen testen is dit een belemmering, naast de motivatie van de werknemers om zich zo frequent te laten testen.
2. We hebben een voorraad van 40.000 sneltesten ter beschikking gesteld van de arbeidsgeneeskundige diensten, die deze kunnen inzetten volgens het protocol dat werd afgesproken in de bedrijven die voldoen aan de criteria. De arbeidsgeneeskundige diensten bepalen op basis van een risicoanalyse of het opportuun is om deze testen in te zetten in bepaalde situaties.
3. De verantwoordelijkheid voor testen in ondernemingen ligt bij de federale overheid en de FOD WASO. Er is hierover wekelijks afstemming tijdens de TF Testing, waar de verschillende overheden én de FOD WASO vertegenwoordigd zijn. Daarnaast hebben we samen met Vlaams minister bevoegd voor Werk mevr. Crevits en VLAIO regelmatig afstemming met de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk om dit te optimaliseren en eventuele problemen te bespreken.

4. Op datum van 1 juni zijn er al 675.140 testen geleverd.

De eerste 90.000 zelftesten werden geleverd op 20 en 21 mei, op 26 mei werden nog eens 522.240 testen geleverd. Op 31 mei 32.900 en op 1 juni 30.000.

In de loop van de week van 1 juni wordt nog de levering voorzien van in totaal nog eens 799.555 testen.

De eerste lading testen werden in de week van 25 mei verdeeld naar het onderwijs. In de week van 31 mei is Opgroeien gestart met de verdeling van de testen naar de initiatieven voor kinderopvang.

Er werden intussen 612.240 testen geleverd aan Onderwijs (stand van zaken op 1/6). Hun huidige inschatting van hun behoeften is 1.2 miljoen testen tot het einde van het schooljaar.

Voor de kinderopvang worden er in totaal 250.000 testen voorzien.

5. De verdeling van deze testen van de Vlaamse overheid gebeurt door de TF Beschermingsmiddelen en wordt operationeel verder opgenomen door de verschillende sectoren in samenwerking met het Facilitair bedrijf.
Het testbeleid binnen die sectoren wordt in principe door de sectoren zelf uitgewerkt in overleg met het agentschap Zorg en Gezondheid. Zorg en Gezondheid werkte hiervoor ook een kader uit, gebaseerd op de aanbevelingen van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (<https://werk.belgie.be/nl/themas/coronavirus/teststrategie-het-inzetten-van-sneltests-ondernemingen>). De inzet van zowel sneltesten als zelftesten moet gebeuren in nauw overleg met de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.
6. Sinds begin februari hebben residentiële zorgvoorzieningen, zoals de woonzorgcentra maar ook bv voorzieningen voor personen met een handicap, de mogelijkheid om sneltesten aan te vragen voor het testen van bezoekers. Dit hebben we ingevoerd omdat in die periode de vaccinatie gaande was en een aantal woonzorgcentra de neiging hadden om bezoek opnieuw te verbieden om de vaccinatie niet in het gedrang te brengen.

Intussen werden er 211.076 sneltesten geleverd aan de woonzorgcentra voor het testen van bezoekers. Daarvan werden er 14.547 sneltesten gebruikt waarvan 1% een positief resultaat gaven.

Voor de andere zorgvoorzieningen hebben we geen gedetailleerde info over het doeleinde van de bestellingen, maar die zijn sowieso beperkter.
Nu ook de vaccinatie van de bevolking verder toeneemt zal dit ook verder worden afgebouwd, aangezien deze testen niet meer betrouwbaar zijn na vaccinatie.